

Diagnoza

Bolj zgodaj kot je postavljena diagnoza, boljše so možnosti za ustrezno zagotavljanje strokovne pomoči in podpore osebi z avtizmom. Diagnoza temelji na prisotnosti neobičajnih in odsotnosti običajnih razvojnih in vedenjskih značilnosti.

Prisotnost neobičajnih razvojnih in vedenjskih značilnosti:

- rigidnost, vztrajanje v istosti
- obsesivna, omejena ali nenavadna zanimanja
- težave pri usmerjanju pozornosti
- vizualni spomin in rutina
- neobičajna ali prezgodnja nadarjenost, npr. za številke
- ponavljajoče vedenje
- dobesedno razumevanje in temu primerna komunikacija

Odsotnost običajnih razvojnih in vedenjskih značilnosti:

- pomanjkanje zanimanja za ljudi
- težave pri prepoznavanju obrazov in obraznih izrazov
- izostanek razvoja deljene pozornosti in domišljajske igre
- izostanek razvoja adaptivnih strategij, npr. prevare, laži
- zapoznel, izostal ali izgubljen govor
- slaba motorična koordinacija

Ali je možno osebam z avtizmom pomagati?

Starši na novo diagnosticiranih otrok se pogosto vprašajo "Ali obstaja zdravilo?" Trenutno ne poznamo "zdravila" za avtizem. Vendar pa to ne pomeni, da ni mogoče pomagati in mu omogočiti zaživeti kar se da samostojno in polno življenje.

Če sumite, da ima vaš otrok težave na področju socialne komunikacije, socialne interakcije ali pa je razvil tog ponavljajoč vedenjski vzorec pri obvladovanju življenja, se lahko obrnete na:

Center za avtizem

+386 1 6207734

+386 31 470187

info@avtizem.org

www.avtizem.org

center za avtizem

info@avtizem.org

www.avtizem.org

eea
grants
Iceland liechtenstein norway

Podprto z donacijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP.

Izdajo zloženke je na podlagi javnega razpisa (Uradni list RS, št. 9/2009 z dne 6. 2. 2009) delno finančno podprl Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Motnje avtističnega spektra*

*Motnje avtističnega spektra (MAS) so: avtizem, Aspergerjev sindrom in pervazivna razvojna motnja – neopredeljena (atipični avtizem).

center za avtizem

Opozorilni znaki:

- otrok se ne odziva na svoje ime
- ne zna postaviti vprašanj, povedati kaj želi
- razvoj govora zaostaja ali pa je bil prej govor razvit, potem pa kot da bi se “izgubil”; ponavljanje besed, stavkov
- ne sledi navodilom
- včasih se zdi kot, da je gluh
- ne kaže s prstom in ne pomaha z roko
- raje se igra sam, ne kaže zanimanja za vrstnike
- določene veščine osvaja zelo zgodaj
- očesnega kontakta ni ali pa je minimalen – direktnemu pogledu v oči sogovornika se izmika
- zdi se, kot da je v svojem svetu, kot da drugi zanj ne obstajajo
- je hiperaktiven, ne sodeluje in rad “provocira”
- ne zna pravilno, smiselno uporabljati igrač
- kaže “obsedenost”, navezanost na določen predmet, temo pogovora, risanko ali podobno
- ne mara sprememb, vse mora biti po njegovih “pravilih”
- je hipersenzibilen na določene zvoke, strukture, npr. blaga
- drugačna motorika

Če pri otroku opazite naslednje znake, morate nujno poiskati pomoč:

- odsotnost nasmeha ali podobnih izrazov čustvovanja po 6. mesecu
- nezainteresiranost in neodzivnost otroka po 12. mesecu
- nerazvit govor po 16. mesecu, ali pa celo “izguba govora”
- otrok se ne odziva na svoje ime, ni sposoben izvajati preprostih ukazov, ne posnema in ne sodeluje z vrstniki, itd.

Večina staršev nam pove: “Pri 14. ali 15. mesecih sva opazila, da ima najin otrok težave, a so nama strokovnjaki rekli, naj počakava, saj večina otrok te težave preraste.” To zagotovo ni pravilen odziv. Znati moramo razlikovati med manj pomembnimi težavami, ki lahko počakajo, ter ključnimi težavami, ki vključujejo opozorilne znake za avtizem. Na te ključne težave bi morali odreagirati že včeraj. Ne smemo čakati, temveč moramo takoj ukrepati. Diagnoza avtizem ni “etiketa”, ampak predvsem vstopnica za nadaljnjo obravnavo in pomoč otroku.

Čeprav je bil avtizem prvič opisan že leta 1943, je še vedno precej nepoznan. Svetovne raziskave kažejo, da ima eno izmed motenj avtističnega spektra (MAS) en odstotek ljudi, kar pomeni, da se v Sloveniji vsako leto rodi približno 180 otrok z avtizmom.

Kaj je avtizem?

Avtizem je razvojno-nevrološka motnja. Pokaže se v otroštvu do 3. leta starosti in traja vse življenje.

Kaj je vzrok za nastanek avtizma?

Natančen vzrok za avtizem je še vedno nepoznan, zaenkrat lahko z gotovostjo trdimo le, da so pri nastanku pomembni določeni genetski dejavniki. Avtizem prav tako povezujemo z različnimi organskimi dejavniki, ki vplivajo na razvoj možganov pred, med ali neposredno po rojstvu.

Kaj je značilno za avtizem?

Osebe z avtizmom običajno doživljajo težave na treh glavnih področjih, kar imenujemo tudi triada primanjkljajev.

- Gre za naslednja področja:**
- **Socialna interakcija** (težave na področju socialnih odnosov, na primer vzpostavitev ustrezne distance do drugih ljudi, težave pri razumevanju neformalnih družbenih pravil ...)
 - **Socialna komunikacija** (težave z verbalno in neverbalno komunikacijo, npr. nepopolno ali neustrezno razumevanje določenih gest, obrazne mimike, višine glasu ...)
 - **Fleksibilnost mišljenja** (soočanje z novostmi, težave pri razumevanju in predvidevanju vedenja drugih ljudi, npr. težave pri vključevanju v igro z drugimi otroki ...)

Poleg omenjene triade so za avtizem pogosto značilni še ponavljajoči vedenjski vzorci ter odpor na spremembe in rutine.

Že samo ime motnje avtističnega spektra pove, da se avtizem pri vsakem posamezniku kaže drugače.

